

Aan: Het College van B&W,  
Raadhuisplein 1,  
Aalsmeer

## I. Inleiding

De afgelopen tijd heeft de Adviesraad zich indringend bezig gehouden met de toekomst van zorg en wonen voor ouderen. Zij heeft dit gedaan aan de hand van enkele rapporten die recent zijn verschenen (zie hieronder). De conclusie uit deze rapporten is dat de Gemeente dient na te denken over hoe zorg en wonen over 10 tot 20 jaar georganiseerd moet zijn. De Adviesraad roept het College op een lokale Taskforce Zorg en Wonen in het leven te roepen die met elkaar een Woonzorgvisie opstelt die antwoord moet geven op de uitdagingen voor de komende decennia.

## II. Toekomstige ontwikkelingen

Als gevolg van de naoorlogse geboortegolf zal de samenleving de komende decennia verder vergrijzen. Eerst na 2040 zal deze vergrijzing stabiliseren. Het aantal 65-plussers zal oplopen van 3,1 miljoen naar 4,8 miljoen. Het aantal mensen met diagnose dementie zal verdubbelen van 154.000 naar 330.000.

Daar staat tegenover dat het aantal niet-werkenden ten opzichte van het aantal werkenden zal teruglopen van 1 op de 3 naar 1 op 2. Dat dit gevolgen heeft voor de werkenden in de zorg behoeft geen betoog. Het benodigde aantal werkenden in de zorg ten opzichte van het aantal werkenden neemt toe van 1 op 7 naar 1 op 4.

### Toekomstige ontwikkelingen

***“Achter elke 5<sup>e</sup> voordeur tref je straks een 75 plusser aan.”***

*Zo opende Ernst van Koetsveld (DG VWS en plaatsvervanger van minister Hugo de Jonge het Congres “Langer Thuis”.*

*“In 2040 hebben we 2 x zoveel 75-plussers, 3 x zoveel mensen van 85 jaar en ouder en 2 x zoveel mensen met dementie. Aan de andere kan veel minder mantelzorgers en meer mensen die in de zorg (zouden moeten) werken maar er niet zijn. Bij ongewijzigd beleid hebben we 2 x zoveel verpleeghuisbewoners. Daar hebben we noch de mensen, noch het geld voor.”*  
***(einde citaat)***



De opgave voor passende woonvormen in beeld

actiz

## Groei van aantal (kwetsbare) ouderen

Ouderen wonen vaker zelfstandig en ook vaker alleen. Het aantal eenzame ouderen stijgt en de zorgvraag neemt toe.



Zorgvraag

2015 → 2040

Aantal 65 plussers	3,1 miljoen	4,8 miljoen
Aantal alleenwonende 65 plussers	920.000	1,73 miljoen
Aantal 90 plussers	117.000	340.000
Aantal mensen met meerdere chronische aandoeningen	4,3 miljoen	5,5 miljoen
Aantal mensen met diagnose dementie	154.000	330.000
Aantal mensen met dementie met indicatie verpleeghuis	76.000	165.000

Bron: RVM

De opgave voor passende woonvormen in beeld

actiz

## Beroepsbevolking neemt af

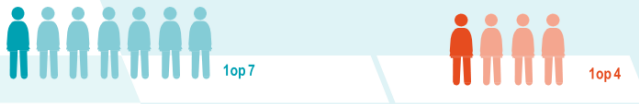
Beschikbare zorg in relatie tot capaciteitsontwikkelingen

2015 → 2040

Aantal niet-werkenden  
t.o.v. werkenden



Aantal werkenden in de zorg  
(beschikbaar personeel) t.o.v.  
het totaal aantal werkenden



Aantal 50-64 jarigen per 85 plusser  
(mogelijke mantelzorgers)



Bron: RVM, VWS

### III. Reisadvies Commissie Toekomst Zelfstandig Wonende Ouderen (Commissie Wouter Bos)

Tijdens de coronacrisis hebben we geleerd dat veel ouderen zichzelf prima kunnen redden, maar dat er ook een aanzienlijke groep ouderen is voor wie dat niet vanzelfsprekend is, al helemaal niet als er partijen wegvallen uit het vaak fragiele netwerk van zorg, welzijn en ondersteuning. Eens te meer is duidelijk geworden hoeveel steun ontleend kan worden aan sociale inbedding en aan nieuwe

technologieën. Ook om die reden onderstrepen wij wederom dat zelfstandigheid tot op hoge leeftijd niet altijd hoeft te betekenen dat iedereen 'langer thuis' blijft. De commissie Toekomst Zelfstandig Wonende Ouderen komt samengevat tot drie belangrijke adviezen:

### **1. Ga (ver)bouwen!**

De fysieke woon- en leefomgeving is voor ouderen cruciaal om zelfstandig te kunnen (blijven) wonen en zo min mogelijk afhankelijk te worden van zorg. Nieuwe woonvormen, tussen het aloude eigen huis en verpleeghuis in, kunnen een oplossing bieden.

### **2. Ga digitaal!**

Die aanbeveling is niet alleen gericht aan aanbieders van professionele zorg en ondersteuning, voor wie 'digitaal het nieuwe normaal' moet worden. Ook ouderen zelf zullen veel meer gebruik moeten maken van digitale technologieën, om hun dagelijks leven makkelijker en aangenamer te maken.

### **3. Werk samen!**

We zullen de komende decennia in de zorg voor ouderen moeten woekeren met schaarse middelen, zowel wat betreft de financiën als minstens zozeer de mensen. Gegeven die krapte is lokale en regionale samenwerking, teneinde de beschikbare middelen doelmatig te kunnen inzetten, belangrijker dan keuzevrijheid en concurrentie.

## **IV. Taskforce Zorg en Wonen**

### **a. Waarom een Taskforce?**

Zolang mogelijk zelfstandig in de eigen buurt kunnen blijven wonen. Daar worden mensen gezonder en gelukkiger van. Toch is dat niet voor iedereen vanzelfsprekend. Gemeenten, Corporaties (incl. bewonerscommissies) en Zorgorganisaties breken zich nu al het hoofd over het vinden van geschikte woningen voor mensen die uitstromen uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang, statushouders en dak- en thuislozen. Daarnaast zijn er nog vele reguliere woningzoekenden die jarenlang moeten wachten op een woning. En dan staat de vergrijzing er nog aan te komen. Over twintig jaar zijn er naar schatting 2,5 miljoen 75-plussers; dat is bijna twee keer zoveel als nu. Daarnaast stijgt de gemiddelde leeftijd van ouderen en blijven zij steeds langer (al dan niet alleenstaand) zelfstandig wonen.

***Eén ding is zeker: Nederland is op dit moment niet in staat om deze groeiende groep ouderen voldoende te faciliteren in hun (toekomstige) zorg- en woonbehoeften. Er gaapt een groot gat tussen zelfstandig wonen en het verpleeghuis.***

### **b. Waarom een gemeentelijke Taskforce inrichten?**

De Taskforce wil dat overal in het land gemeenten, woningcorporaties en zorgorganisaties met elkaar in gesprek gaan over de omvang en de aanpak van de woonzorgopgaven. De Taskforce heeft drie ambities:

1. Eind 2020 is in alle gemeenten een concrete analyse gemaakt van de lokale opgaven op het gebied van zorg, wonen, welzijn en leefbaarheid voor ouderen en andere mensen met een ondersteunings- of zorgbehoefte. Deze analyse wordt vertaald in ambities en keuzes, en wordt vastgelegd in een woonzorgvisie.

2. Eind 2021 zijn in alle gemeenten prestatieafspraken gemaakt over zorg, wonen, welzijn en leefbaarheid, als basis om tot uitvoering van concrete plannen te komen.
3. In de komende jaren worden in alle gemeenten projecten in uitvoering gebracht die inspelen op de opgaven op het gebied van zorg, wonen, welzijn en leefbaarheid.

### c. Hoe zit het in Aalsmeer en Kudelstaart?

Per regio zullen er verschillen zijn in de mate van vergrijzing. In krimpgebieden zal deze harder toeslaan dan in de Randstad. Zijn de cijfers voor Aalsmeer/Kudelstaart ook zo dramatisch? Het ontbreekt de Adviesraad aan actuele demografische gegevens. Uit een tool die ACTIZ samen met ouderenorganisatie ANBO heeft ontwikkeld blijken de volgende gegevens (zie onderstaande tabellen):

Het aantal 65-plussers in Aalsmeer stijgt van **4950** in 2020 naar **7930** in 2040 (waarvan 2000 met een mobiliteitsbeperking). Het aantal 85-plussers zal verdubbelen naar **1180** in 2040  
 Het aantal mensen met dementie zal stijgen van **500** (2018) naar **1300** (2040) volgens de Nota De Kracht van Aalsmeer.

De vraag naar WMO-zorg, begeleiding en ondersteuning zal navenant toenemen met de toename van de vergrijzing. Of deze cijfers volledig zijn durven we niet te zeggen, wel zijn ze indicatief dat het probleem vraagt om een lokale Aalsmeerse aanpak waarin de Gemeente “the lead” zal moeten nemen.

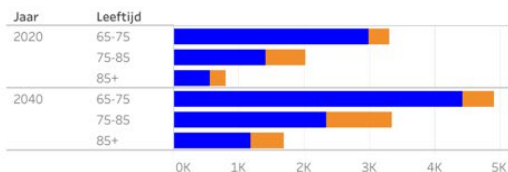
### Cijfers voor Aalsmeer:

#### Investeringsopgave Langer Thuis Wonen

Gemeente Aalsmeer



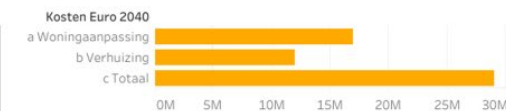
#### Aantal ouderen (naar leeftijdsgroep)



■ Zonder mobiliteitsbeperkingen  
■ Met mobiliteitsbeperkingen



#### Investeringsopgave



■ Zonder mobiliteitsbeperkingen  
■ Met mobiliteitsbeperkingen



#### Hoe wonen ouderen

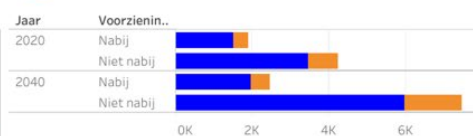


■ Zonder mobiliteitsbeperkingen  
■ Met mobiliteitsbeperkingen



#### Zijn er voorzieningen

binnen 500 meter van bushalte en supermarkt en binnen 1.000 meter van een huisarts.



■ Zonder mobiliteitsbeperkingen  
■ Met mobiliteitsbeperkingen

## V. Afweging Adviesraad

De Adviesraad Sociaal Domein heeft in diverse vergaderingen met elkaar nagedacht over dit onderwerp. Zij herkent de problematiek van de vergrijzing ook in Aalsmeer en ziet het belang van voldoende passende woningen in Aalsmeer, bijbehorende zorg/ondersteuning en maatschappelijk mee kunnen blijven doen in een omgeving die toegankelijk en leefbaar is. De Adviesraad ziet dat hier op verschillende vlakken in meer of mindere mate aandacht voor is. In de Woonvisie wordt gesproken over het bouwen voor doelgroepen (o.a. senioren). In de Nota De Kracht van Aalsmeer komen de ontwikkelingen rondom vergrijzing en dementie terug. Echter steeds voor de korte termijn en niet in een samenhangende visie op zorg en wonen. Uit contacten met zorgpartijen blijkt dat zij grote problemen zien voor de komende jaren, namelijk een groei van de zorgvraag en een krimp van het beschikbare personeel in combinatie met het afnemen van het aantal mantelzorgers. Dit vraagt om innovatieve oplossingen die alleen bij een gezamenlijke aanpak effectief kunnen zijn. Deze zorgpartijen willen graag meedenken in het vinden van antwoorden op de vragen van de toekomst. Alles afwegend komt de Adviesraad tot onderstaand (ongevraagd) advies aan het College van B&W.

## VI. Advies aan het College van B&W

***De Adviesraad Sociaal Domein adviseert het College van B&W een lokale Taskforce in het leven te roepen die op basis van een zorgvuldige woonzorganalyse (demografische gegevens, gegevens zorgbehoefte/zorgvraag, woningmarkt, voorzieningen etc) een Woonzorgvisie opstelt voor de periode tot 2040. De Taskforce zou kunnen bestaan uit: de wethouders zorg en wonen (+ ambtelijke ondersteuning), woningcorporaties (Eigen Haard en Habion), zorg- en welzijnspartijen Zorgcentrum Aalsmeer, Kloosterhof, Amstelring, Participe e.d.) en vertegenwoordigers van de ouderenorganisaties. Het streven dient te zijn de analyse begin 2021 gereed te hebben en de Woonzorgvisie eind 2021 zodat deze een plek kan krijgen in het Collegeprogramma voor de periode 2022 – 2026.***


Wij ontvangen t.z.t. gaarne een reactie op ons advies.

Aalsmeer, 14 augustus 2020

Met vriendelijke groet,

Namens de Adviesraad Sociaal Domein

.....  
Theo Gallée  
Secretaris



.....  
Jaap Overbeek  
Voorzitter

**Geraadpleegde literatuur:**

1. Rapport Wouter Bos “Oud en zelfstandig in 2030” Een reisadvies.  
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/01/15/oud-en-zelfstandig-in-2030-een-reisadvies>
2. Zie Nederland vergrijzen vanaf 1998 <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2018/43/zie-nederland-vergrijzen-deel-1>
3. Trends in de Ouderenzorg 2018 - 2030, rapport van SCP <https://digitaal.scp.nl/ouderenzorg/>
4. Taskforce Wonen en Zorg <https://www.taskforcewonenzorg.nl/>
5. Programma Sinfore van Actiz en Anbo met gegevens per gemeente  
<https://public.tableau.com/profile/sinfore#!/vizhome/ANBOActizInfographic/ANBOActizOpgavelangerthuiswonen>
6. Einde aan de vrijblijvendheid Wonen en Zorg, Manon Vanderkaa directeur KBO-PCOB  
<https://www.binnenlandsbestuur.nl/wonen-en-zorg>
7. [www.waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl)
8. [www.woonzorgwijzer.nl](http://www.woonzorgwijzer.nl)